

Van zeebanket tot kwallenleed

27 meningen over het Veerse Meer

Inhoudsopgave

3

Beste lezer	4
De rode draad	6
Meningen over het Veerse Meer	11

Beste lezer,

Acht jaar lang heeft de stuurgroep “Rondom het Veerse Meer” zich ingezet voor een betere gebiedskwaliteit van het Veerse Meer en omgeving. Eerst heeft zij een gebiedsvisie opgesteld, daarna is zij aan de slag gegaan met een uitvoeringsprogramma voor de eerste periode. Inmiddels is het doorlaatmiddel “Katse Heule” in gebruik genomen. Het water van het Veerse Meer wordt sindsdien regelmatig ververs met Oosterscheldewater, waardoor de waterkwaliteit sterk is verbeterd. Er is een peilbesluit genomen dat na intensieve voorbereiding momenteel stapsgewijs wordt gerealiseerd, met de overeengekomen compenserende maatregelen voor onder meer

landbouw en recreatieterreinen. Daarnaast zijn grote en kleine verbeteringen aangebracht in de gebruiksmogelijkheden van het gebied. Als voorbeelden noem ik de fietsknooppunten, de Zeeuwse Toppunten, de aanleg van zandstrandjes en de uitbreiding en verbetering van aanlegsteigers. Een uitgebreid overzicht van de resultaten tot dusver is weergegeven in de Evaluatienota van oktober 2008.

De evaluatie vormt de aanleiding voor de omvorming van de stuurgroep in een kleinere bestuurlijke programmagroep voor de coördinatie van het vervolgtraject.

Voor de stuurgroepleden die al die jaren intensief zijn bezig geweest met het gebied wil ik deze overgang niet geruisloos laten voorbijgaan.

In de lijn van het gebiedsgericht werken zoals dat bij Rondom het Veerse Meer wordt gedaan, heb ik in samenwerking met Rijkswaterstaat en het Waterschap Zeeuwse Eilanden dit boekje laten samenstellen met een meer-voudig doel:

- als cadeautje en blijk van dank voor al degenen die zich de afgelopen jaren hebben ingezet voor het project;
- als inventarisatie van de beoordeling van de ontwikkelingen door gebruikers van het gebied;

- als signaal voor de vervolggave die de gebruikers voor de nieuwe programma-groep zien.

Elk van deze doelen komt aan bod tijdens een speciale bijeenkomst, waarbij het startschot wordt gegeven voor de nieuwe fase in het uitvoeringstraject van de gebiedsvisie Rondom het Veerse Meer.

Ik hoop dat u met net zoveel interesse zult kennismaken van de inhoud als ik.

Frans Hamelink

*Gedeputeerde Provincie Zeeland en voorzitter
stuurgroep Rondom het Veerse Meer*

De rode draad

Het zilte water tintelt in je neus en door het glasheldere water zie je de zeesterren op de bodem liggen. Bijna vijftig jaar na de afsluiting kabbelt er weer zeewater in het Veerse Meer. De bouw van doorlaatmiddel Katse Heule heeft het meer voor iedereen zichtbaar veranderd. Maar er is meer gebeurd. Nieuwe strandjes, betere aanlegsteigers, meer natuur, een tweede sluisovergang. Hoe ervaren omwonenden, ondernemers en recreanten deze veranderingen? Wat zijn in hun ogen de successen en wat kan beter?

We stelden deze en andere vragen via een enquête aan ruim dertig mensen die een of andere band met het Veerse Meer en de omgeving hebben. 27 van hen reageerden. Deze groep vormt geen exacte afspiegeling

van alle betrokkenen, al is de groep gevarieerd. We mogen de ingezonden meningen dan ook niet beschouwen als dé meningen over het Veerse Meer. Toch geven de enquêtes een beeld van de manier waarop omwonenden, ondernemers en recreanten naar het meer kijken.

In dit boekje vindt u de 27 persoonlijke verhalen over het Veerse Meer. De rode draad hebben we hieronder samengevat.

Van landbouwer tot sportduiker

In totaal hebben 27 betrokkenen de enquête ingevuld en teruggestuurd. Twaalf van hen hebben een beroepsmatige band met het Veerse Meer, vijftien een recreatieve band. Overigens gebruiken de mensen met een

beroepsmatige band het meer in hun vrije tijd ook op een recreatieve manier, als zwemmer, wandelaar, sportvisser of zeiler. De meest genoemde beroepen hebben te maken met het beheer van de natuurgebieden, de steigers en oevers, havens en sluizen. Twee agrariërs hebben als nevenactiviteit ook bedrijvigheid in de recreatiesector. De recreanten zijn evenmin eenduidig in te delen. Zij maken over het algemeen op meerdere manieren gebruik van het meer. Het meest genoemd zijn zeilen, wandelen en fietsen, maar onder de invullers bevinden zich ook een sportduiker en een speedbootvaarder. Zestien invullers omschrijven zich bovendien als natuurliefhebber.

Helder water, zilte geur

De hele groep roemt de helderheid van het water. Bijna iedereen benoemt dat als de belangrijkste verandering van de afgelopen jaren. De meesten vinden dat het water ook lekkerder ruikt nu het zout is geworden. Dat de stroming licht is toegenomen, is lang niet iedereen opgevallen maar niemand lijkt er problemen mee te hebben. Over het waterpeil verschillen de meningen. Het hogere winterpeil vinden de meeste mensen prima, met uitzondering van de agrariërs die hier nadelen van ondervinden. Een aantal zeilers en motorbootvaarders ziet het winterpeil het liefst nog verder omhoog gaan, even hoog als het zomerpeil, omdat het water en de steigers dan gemakkelijker bereikbaar zijn.

Natuur en recreatie, een wankel evenwicht

Er zijn genoeg mogelijkheden voor recreatie op en om het Veerse Meer. Die stelling onderschrijven vrijwel alle geënquêteerden. Een iets kleinere meerderheid is van mening dat er voldoende natuur in het gebied is. Zijn recreatie en natuur dan ook met elkaar in evenwicht? De meesten beantwoorden die vraag met ja, maar meerdere mensen wijzen erop dat de topdrukke in de zomer het evenwicht onder druk zet. Een aantal mensen pleit voor meer natuur; anderen zijn daar fel op tegen.

Weilanden horen erbij

De omgeving van het Veerse Meer bestaat uit akkers en weilanden. Twee derde van de groep vindt dat die goed bij het landschap passen, een derde heeft daar geen uitgesproken mening over. Of boeren voldoende uitbreidingsmogelijkheden en kansen voor nevenactiviteiten hebben, kan het grootste deel van de groep niet zeggen. De verklaring hiervoor is de samenstelling van de groep: slechts twee agrariërs hebben de enquêtes ingevuld. Zij wijzen erop dat uitbreiding alleen mogelijk is als een andere boer ermee stopt en zijn land verkoopt. Bovendien zijn lang niet alle agrariërs in de wieg gelegd voor nevenactiviteiten, weet een ander.

Kwallen, zeesterren, Japanse oesters

De dierenwereld in het meer is veranderd nu het water zouter is geworden. Dat is bijna

iedereen opgefallen. In het heldere water zijn vissen, schelpdieren, kreeften en zee-sterren natuurlijk ook beter te zien. Een visser treft tegenwoordig meer jonge schol en tong in zijn netten aan en juist minder paling. Een ander zag voor het eerst een geep in het Veerse Meer. De steigerpalen zijn tegenwoordig dik begroeid met mosselen, waar menig recreant een lekker maaltje van weet te maken. Andere soorten krijgen een minder hartelijk onthaal. Weinig mensen waarderen de vele kwallen in het meer. De invasie van Japanse oesters, met hun messcherpe schelpen, stelt badgasten voor een gevaarlijke hindernis. Een reddingswerker moet regelmatig zwemmers met gewonde voeten te hulp schieten.

Beperkt animo voor waterwoningen

Drijvende woningen op het meer zien maar weinig mensen zitten. Veelgenoemde argumenten tegen waterwoningen zijn: het meer is al zo vol, de oevers worden minder goed bereikbaar voor recreanten en het is

geen mooi gezicht. Toch zijn er ook mensen die het wel een interessante gedachte vinden, die in ieder geval de moeite van het onderzoeken waard. Zij noemen wel als voorbehoud dat de woningen mooi ingepast moeten worden.

(On)bekend en (on)bemind

Op en rond het Veerse Meer zijn de afgelopen jaren veel nieuwe voorzieningen gekomen. In de enquête zijn veertien projecten opgesomd. De vraag was of de projecten bekend zijn, en zo ja of de invuller het project positief, neutraal of negatief waardeert. De topdrie van meest bekende en meest gewaardeerde projecten bestaat uit het doorlaatmiddel Katse Heule, de tweede brug over de Zandkreeksluis en de renovatie van de veersteiger bij de Campveerse Toren.

Overwegend positief scoren de fietsknooppunten, de nieuwe strandjes, de gerenoveerde steigers bij Kortgene en de Veerse Dam en het Kiekendiefpad. Ook de nieuwe duiklocaties kunnen over het algemeen op waardering

rekenen, behalve bij enkele mensen die beroepsmatig varen of vissen. Zij vinden het duiken in de buurt van de vaarweg gevaarlijk.

Drie projecten krijgen weliswaar waardering, maar vragen nog enige aandacht. In de fietsroute Schotsman-Ruiterplaat blijken enkele levensgevaarlijke trajecten te zitten. De Zeeuwse Toppunten zijn bij veel mensen onbekend. En de 24-uursregeling voor aanlegsteigers zal alleen goed werken met regelmatige controles.

De waardering voor de gerestaureerde scheepswerf in Arnemuiden is matig. Waarschijnlijk ligt deze attractie te ver buiten het Veerse Meer. Het is een gemiste kans dat de scheepswerf niet in Veere is gekomen, staat op één van de formulieren. De zeeas-kwekerij in Wolphaartsdijk heeft de minste

aanhang onder de geënquêteerden. Het merendeel staat daar neutraal tegenover.

Uitdagingen voor de nieuwe stuurgroep

Er is nog flink wat werk aan de winkel, de nieuwe stuurgroep hoeft zich niet te vervelen. Uit de enquêtes blijkt dat een lange lijst onderwerpen de komende jaren aandacht verdient. De achtergronden van de invullers lijken hier sterk in door te werken. Vooral onderwerpen die met recreatie en natuur te maken hebben, worden veelvuldig genoemd. Ruim een derde van de groep heeft ook landbouw, visserij, scheldiervisserij en aquacultuur als aandachtsgebieden aangekruist. De invullers zijn verdeeld over de onderwerpen 'wonen op en aan het water' en het 'stimuleren van het ondernemersklimaat'.

Minister van Veerse Meerzaken

Wat pakken omwonenden, ondernemers en recreanten het eerste aan als zij de felbegeerde post van Minister van Veerse Meerzaken mogen vervullen? Een greep uit de verkiezingsprogramma's:

- meer KLPD voor naleving van vaarreglementen;
- een sluis in de Veerse Dam om een rondje over de zee te kunnen varen;
- schelpdierkweek stimuleren;
- belangen van alle gebruikers goed verwoorden;
- meer ruimte voor natuur en cultuur;
- partijen en standpunten dichter bij elkaar brengen;
- de inrichting minder strak maken;
- veersteiger Kamperland opknappen;
- nieuwe bebouwing compenseren met groen;
- creatief ondernemerschap stimuleren;
- overnachting met één tent per boot op de eilanden toestaan;
- liggeld invoeren voor boten die geen vaste ligplaats in de havens hebben, ook op de eilanden;
- meer overnachtingsmogelijkheden voor de beroepsvaart.

Meningen over het Veerse Meer

Guido Krijger

Natuurlijkhebber en kanoër
uit Middelburg, 37 jaar

'Aquacultuur past goed bij Zeeland'

11

'Tussen al die onstuimige zeeën is het Veerse Meer een mooi besloten en rustig meer. Mogelijkheden voor recreatie zijn er genoeg, maar natuurbeleving kan sterker uit de verf komen. Daar zijn veel manieren voor. Je kunt bijvoorbeeld natuurgebonden activiteiten en bewustwording van de relatie tussen mens en natuur stimuleren.

Helemaal in balans zullen recreatie en natuur nooit komen. Daar is het meer te klein voor. Toch vind ik dat de nieuwe stuurgroep moet werken aan natuurontwikkeling. Daarnaast verdient aquacultuur een plaats op de agenda, want dat past heel goed bij het karakter van Zeeland. Voorwaarde is dat deze kweek op

duurzame wijze plaatsvindt. We moeten ervoor waken dat aquacultuur een kopie van bio-industrie wordt. Een derde thema voor de stuurgroep vind ik wonen op of aan het water.

Met de Katse Heule ben ik heel tevreden. Alleen al omdat je op het zoute water beter blijft drijven 😊.'

GEEN RIJWIELEN
PLAATSEN

De heer P.J.F. Hurman

Verhuurder van zeiljachten uit Goes,
50 jaar

'Doorsteek naar de Roompot'

13

'De gasten die meevaren op onze zeiljachten genieten van het zicht op de kerktorens en de insteekhaventjes. Ze vinden het ook leuk om naar andere recreanten te kijken, naar de zeilers en de dagjesmensen op het strand. Daarom is het Veerse Meer voor ons een mooi gebied om rond te toeren. Een bezoek aan het stadje Veere valt altijd in de smaak voor een short shopping stop.

Nog leuker is het om een rondje te kunnen varen. Daarom zou ik graag een doorgang van het Veerse Meer in de richting van de Roompot willen hebben. Bezoekers van Zeeland kunnen zich dan vaker verplaatsen en zullen langer in de regio blijven. Dat is goed voor het ondernemersklimaat.'

Tineke Coenen

Vrijwillig campingbeheerder en recreant
uit Lith, 51 jaar

'Kwetsbare balans tussen recreatie en natuur'

15

'Als vrijwillig beheerder van onze NCC-camping in Kortgene heb ik mijn gasten een altijd wisselend en altijd schitterend uitzicht te bieden. Ze kunnen hier zwemmen, surfen, wandelen en fietsen. Onze kampeerders zijn heel positief over de fietsknooppunten, omdat ze daarmee gemakkelijk zelf een route kunnen uitstippelen. Minder in trek zijn de Zeeuwse Toppunten.

Het Veerse Meer is over het algemeen een veilig vaargebied, maar rond het snelvaargebied tegenover de Zandkreek is het gevaarlijk. Motorboten varen daar nogal eens buiten de boeien. Vaak is er geen extra bemanningslid aan boord om de waterskiër in de gaten te

houden, wat wel verplicht is. De waterpolitie controleert dat onvoldoende. Ook krijgen we vaker agressieve reacties van deze overtreders.

De balans tussen recreatie en natuur is kwetsbaar. Promotie van het Veerse Meer om meer toeristen te trekken is dan ook niet wenselijk. Andere zaken vragen wel meer aandacht, zoals het gebruik van fluisterboten, meer natuurgebieden en een doorlaat naar de zee. Tot slot verdient de kokkel meer promotie, want die zijn zo lekker!'

Berry van Goudswaard

Medewerker beheer en onderhoud

Veerse Meer, 34 jaar

'Liggeld betalen op de eilanden'

17

'Het hele jaar door, vijf dagen per week, vaar ik met het onderhoudsschip van het waterschap op het Veerse Meer. Ik kom in alle hoeken van het meer: oevers herstellen, gras maaien, ratten vangen, steigers repareren, bomen planten en ga zo maar door. Wat me opvalt is dat ik veel wandelaars, fietsers, zeilers en zwemmers zie, maar nooit een duiker. Daarom vind ik dat de nieuwe stuurgroep de duiklocaties beter moet promoten.

Met de Japanse oester loopt het de laatste jaren helemaal uit de hand. Ik werk ook voor de Reddingsmaatschappij en tegenwoordig halen we regelmatig mensen op met gewonde

voeten, omdat ze in de oesters hebben gestaan. Die schelpen zijn messcherp, heel gevaarlijk voor zwemmers. Ze zaaien zich steeds verder uit.

Booteigenaren uit de omgeving hebben vaak een ligplaats in een van de havens en betalen daar liggeld voor. Dat geld gaat onder meer naar het onderhoud aan steigers, toiletten, vuilnisbakken en dergelijke. Wie 's zomers een paar weken op de eilanden verblijft, betaalt niets maar profiteert wel van de voorzieningen. Dat is niet eerlijk; ook zij moeten liggeld betalen, net als in de Grevelingen.'

André Hannewijk

Boswachter uit Kwadendamme, 45 jaar

'Meer plastic door de Katse Heule'

19

'Mijn favoriete gebied is natuurgebied de Middelplaten, waar ik boswachter ben en excursies leid. Het was altijd al een prachtig gebied met veel verschillende planten en dieren, maar met de komst van het zoute water wordt de begroeiing nog waardevoller. Helaas razen de auto's tegenwoordig met grote snelheid over de Muidenweg, die pal langs het gebied loopt. Het zou goed zijn daar verkeersremmers aan te brengen of de weg helemaal af te sluiten voor auto's.

Aan de oevers van de Middelplaten zie ik dat de stroming is toegenomen, want de oevers brokkelen nu sneller af. Ook tref ik meer plastic en andere rommel aan die via de

Katse Heule in het Veerse Meer belandt. Het water zelf is natuurlijk wel schoner geworden, of in ieder geval helderder. Ik heb overigens nooit problemen gehad met de geur van rottende zeesla. Het was geen aangename geur, maar wel een natuurlijk verschijnsel.'

Inwoner uit Kortgene

20

'Japanse oesters verwijderen'

'Er mag wel wat meer promotie voor het Veerse Meer gemaakt worden. Vooral in België kan het nog meer bekendheid krijgen: Belgen hebben met het Veerse Meer een mooi recreatiegebied op een steenworp afstand van hun huis. Het is ook prachtig vaarwater en door het zoute water is het onderwaterleven weer tot bloei gekomen.

De zwemstrandjes kunnen beter toegankelijk worden voor de bewoners van de dorpen. Daar hoort ook het weghalen van Japanse oesters bij, omdat het water nu vaak moeilijk bereikbaar is door de scherpe schelpen.

Als ik naar de projecten kijk die de afgelopen jaren zijn uitgevoerd, vind ik dat ze vrijwel allemaal een positieve uitwerking hebben gehad voor het Veerse Meer. Alleen de Zeeuwse Toppunten en de zeeaaskwekerij in Wolphaartsdijk hebben nog weinig toegevoegd. Het Kiekendiefpad is mij onbekend.'

Maarten Janse jr.

Landbouwer en campinghouder
uit Wolphaartsdijk, 27 jaar

'Je rook de zeesla wel, maar het stonk niet'

21

'Het Veerse Meer is mijn dagelijks uitzicht, al 27 jaar. Ik ben hier geboren en getogen. Het meer is ook mijn brood, want mijn camping en aquacultuur zijn ermee verbonden. De recreanten op mijn camping vinden het plezierig dat het water helderder is geworden, maar persoonlijk had ik geen problemen met de zeesla: je rook het wel, maar het stonk niet.

Ik heb ook een landbouwbedrijf. Het hogere winterpeil is voor mij dan ook nadelig. Ik vind dat de stuurgroep de belangen van de landbouw beter moet verwoorden, want akkers en weilanden horen van oudsher bij het Veerse Meer. Boeren hebben het hier toch

al lastig omdat uitbreiden in deze hoek zeer moeilijk is. Nevenactiviteiten zoals een camping zijn niet voor iedereen weggelegd.

De stuurgroep kan het Veerse Meer op de kaart zetten als een uniek recreatiegebied. Om de concurrentieslag te winnen moet er nog wel het een en ander gedaan worden: het rondje Veerse Meer voor fietsers compleet maken, meer aanlegmogelijkheden voor kleine zeilboten bieden, de vergunningenstructuur voor sportvissers verduidelijken en de duiksport stimuleren. Drijvende waterwoningen lijken me interessant, daar zou ik wel over mee willen denken.'

Els Heijers-Bakker

Zeilster uit Kortgene, 57 jaar

'Zomerpeil vaak te laag'

23

'Het Veerse Meer is mijn dagelijks uitzicht. Als ik in de tuin zit, geniet ik van de kleuren van het water en de lucht erboven. De laatste jaren is de waterkwaliteit opvallend verbeterd. Het zoute water is fijn om in te zwemmen en het ruikt nu meer naar zee. Ook vind ik het plezierig dat je de bodem kunt zien. Met zwemmen en zeilen merk je dat er een beetje stroming staat, maar ik heb er geen last van.

Het peilbesluit, met het hogere winterpeil, pakt goed uit voor het Veerse Meer. Over het zomerpeil ben ik niet helemaal tevreden. In die periode staat het water vaak net iets te laag en dat is onhandig voor zowel zwemmers als zeilers. Veel mensen hebben een uitgesproken mening over drijvende woningen in het meer, maar ik sta daar vooralsnog vrij neutraal tegenover: het ligt eraan waar ze komen.'

De heer L.M. van de Kreeke

Palingvisser uit Yerseke, 37 jaar

'Minder haring, meer schol'

25

'Als ik het voor het zeggen had, zou ik kleinschalige schelpdierkweek in het Veerse Meer stimuleren. Daar zouden veel mensen van profiteren. Beroepsvissers, die het nu behoorlijk moeilijk hebben, kunnen op die manier het hoofd boven water houden, terwijl restaurants in de omgeving een regionale specialiteit op de menukaart kunnen zetten. Dat is goed voor de uitstraling van het meer.

De effecten van het doorlaatmiddel merk ik dagelijks. Het water is helder en zouter, je ruikt de zeelucht. Ik zie nu meer kleine scholletjes en tongetjes. De kreeft heeft zijn

intrede gedaan en dat is positief. Minder plezierig zijn de kwalen die tegenwoordig het hele jaar in het meer zwemmen. Andere soorten, zoals de haring, kom ik juist veel minder tegen. Ook het nieuwe peilbeheer is een vooruitgang, maar een vast peil gedurende het hele jaar zou voor mij nog beter zijn.

Een aanwinst vind ik de nieuwe vaarwegmarkering. Dat maakt het varen veel veiliger, zolang de plezierjachten zich daar tenminste aan houden. De nieuwe duiklocaties zijn wat dat betreft juist geen verbetering!

Mevrouw T.P.M. Hoveyn-Klaassen

Natuurlijkhebster en zeilster uit Kortgene, 66 jaar

26

'Liever het hele jaar zomerpeil'

'Ik wandel en fiets graag langs de oevers van het meer. Mijn lievelingsplaatsen zijn de Geersdijkse haven en Goudplaat. Met de zeilboot leg ik graag aan bij de Arneplaat en in de Omloop.

De afgelopen jaren zijn de recreatiemogelijkheden beter geworden, door de komst van de fietsknooppunten, het Kiekendiefpad, nieuwe duiklocaties en de Zeeuwse Toppunten. De nieuwe zandstranden bij Oranjeplaat en Kortgene zijn echt een aanwinst voor dagrecreanten.

Als zeiler ben ik blij met de nieuwe aanlegsteiger bij de Veerse Dam. Het zou mooi zijn als de ondieptes bij die dam ook weggebaggerd worden. Van de 24-uursregeling voor de aanlegsteigers verwacht ik overigens niet veel: zo'n regeling is er al eerder geweest en heeft toen ook niet gewerkt.

De Katse Heule vind ik een groot succes. Het water is schoner geworden, je ziet meer onder water. Tussen de sluis en de Goudplaat is het duidelijk zouter. Het hogere winterpeil is ook een verbetering, maar nog liever zou ik het hele jaar door het zomerpeil willen instellen.'

De heer J.P. Wattel

Natuurlijkhebber uit Middelburg, 60 jaar

's Zomers wordt mijn mooie meer een pretpark'

27

'Als iedereen in winterslaap is, vertoef ik graag in mijn caravan aan het Veerse Meer. Wat een rust heerst hier dan en wat een heerlijk gezicht zijn de trekvogels! Ook het voorjaar is top, dan groeit de rode kelkzwam op en broedt de kiekendief. Maar ja, daarna komen de winterslapers weer tevoorschijn en wordt mijn mooie meer een pretpark.

Het grote aantal watersporters is niet te combineren met natuur van goede kwaliteit. Voor het evenwicht zou het goed zijn meer

landbouwgebied aan de natuur te geven, bijvoorbeeld op de Goudplaat. En ik heb nog een mooie toevoeging voor het meer bedacht: energie opwekken uit waterkracht.

De nieuwe stuurgroep kan voor wandelaars veel betekenen door de wandelpaden op te hogen en te verbeteren. Aparte routes voor mountainbikers zijn ook nodig, want nu fietsen ze over de wandelpaden. Het kiekendiefpad? Hé, dat ken ik niet.'

De heer W. Zwemer

Wakeboarder en sportvisser
uit Vrouwenpolder, 39 jaar

'Meer ruimte voor snelvaren'

29

'Mijn dierbaarste plek is de zone waar snelvaren met een speedboot is toegestaan. Niet zo gek, want mijn grote hobby is wakeboarden. Het Veerse Meer is daar ideaal voor, lekker rustig water en inmiddels ook heel schoon. De waterkwaliteit is enorm verbeterd en dat vind ik heel positief. Het zoutgehalte maakt me niet zoveel uit, maar het water ruikt veel beter en het is een stuk helderder.

Mooi dat er een nieuwe aanlegsteiger bij de Veerse Dam is gekomen, maar jammer dat die 's zomers niet meer te bereiken is. De plek is zo populair dat de boten er vaak drie rijen dik liggen. Voor mij persoonlijk zou het fijn zijn als er een aanlegsteiger bij de trailer-

helling komt en als we bij de Veerse Dam in een grotere gebied met snelle motorboten kunnen varen.

En nog één punt: de fietsroute op de Schotsman is een drama voor auto's en fietsers. Dat kan veel beter!'

Nelleke Luteijn-Steendijk
Agrariër uit Oud-Sabbinge, 56 jaar

'Geen witte schimmel op het water'

31

'Het Kiekendiefpad, dat achter mijn boerderij loopt, wordt veel gebruikt. De wandelaars weten het goed te vinden. Ook de nieuwe zandstranden bij Oranjeplaat en Kortgene zijn een succes. De afgelopen jaren hebben we verschillende nieuwe recreatievoorzieningen gekregen, maar ze zijn niet allemaal geslaagd. Zo heb ik niets meer van de Zeeuwse Toppunten vernomen, terwijl mijn eigen boerderij zo'n toppunt is. Jammer is ook dat fietsroutes niet aangepast of uitgebreid worden als er mooiere verbindingen of nieuwe attracties bij komen.

De nieuwe stuurgroep kan op veel terreinen winst boeken, onder meer door het Veerse

Meer beter te promoten. Ik hoop dat de stuurgroep het oor te luisteren legt bij ondernemers, want die kunnen daar goede suggesties voor doen. Ook ben ik voor onderzoek naar wonen op het water. Ik wil beslist geen witte schimmel op het water. Maar als drijvende woningen mooi worden vormgegeven, vind ik het wel interessant.

Verbondenheid, saamhorigheid en creativiteit vormen de basis voor een mooie toekomst van het Veerse Meer. Alle neuzen één kant op en samen de schouders eronder. Daar moet de stuurgroep aan werken.'

Ron van der Wijk
Buitensportondernemer
uit Wolphaartsdijk, 51 jaar

32

'Hoger winterpeil is handig'

'Sinds 1989 is het Veerse Meer mijn woon-werkomgeving. Kanohaven de Piet, waar mijn kano-buitensportbedrijf gevestigd is, is mijn dierbaarste plek. Vanaf hier peddel je zo de beschut gelegen Schengenkreek in. Daar voel ik me buitengewoon in mijn element.

Ik ben heel tevreden met het doorlaatmiddel en het nieuwe peilbesluit. Vooral het zoutere water is prettig. Ik heb kleine kreeftjes gesignaleerd in het water en dat lijkt me een goed teken. En vaak kun je op meer dan twee meter diepte de bodem zien. Er zijn ook wat nadelen. Zo gaan zwemvesten en peddels minder lang mee door het zoute water en bij oostenwind zien we veel kwallen. Als het

water laag staat, is het lastig om in en uit de kano's te stappen. Daarom is het hogere winterpeil voor ons wel handig.

De nieuwe stuurgroep kan zich nog op tal van onderwerpen nuttig maken. Ik zou beginnen met goed luisteren naar alle betrokkenen en dan proberen de standpunten dichter bij elkaar te brengen. Voor de kwaliteit van de bedrijven hier in de buurt zou het waardevol zijn als er goede nutsvoorzieningen in het gebied van de Piet komen.'

Willem van Dijk

Zeiler uit Kamperland, 64 jaar

'Strengere eisen aan de vormgeving van woningen'

33

'Voor mij, als gedreven watersporter, is het een enorme rijkdom om op loopafstand van het Veerse Meer te wonen en werken. Het meer is nog aantrekkelijker geworden nu het water schoner, zouter en helderder is. Tot achterin de haven van Kamperland zie je nu kwallen zwemmen. En voor zeilers is het heel gemakkelijk dat je ondieptes al van veraf ziet liggen.

Drijvende woningen hoeven er van mij niet te komen. De nieuwe stuurgroep hoeft daar geen energie aan te besteden. Liever zie ik dat ze de regels voor bouwen langs de oevers van het meer aanscherpen, met strengere eisen voor de hoogte en de vormgeving.'

Mevrouw M.D. Burki-Wilderink

inwoonster van Veere, 52 jaar

'Drijvende woningen verstoren het uitzicht'

35

'Het mooist vind ik de oevers van het Veerse Meer. Daar geniet ik van, als ik aan het zeilen ben of een eind wandel. Ik hoop dan ook dat de ideeën voor nieuwe woningen langs het water of drijvende woningen niet doorgaan. Wie daar komt te wonen krijgt een schitterend uitzicht op de natuur en de oude stadjes, maar voor de rest van de omwonenden wordt het uitzicht juist verstoord.

De afgelopen jaren is er veel verbeterd. Het water ruikt lekkerder en is helderder. Recreanten hebben meer fietsroutes, wandelpaden, duikplaatsen, strandjes en aanlegsteigers gekregen. Wat achterblijft zijn de sanitaire voorzieningen. Mensen nemen hun

toevlucht tot bossen en rietkragen, heel onsmakelijk!

Van de nieuwe stuurgroep verwacht ik dat ze de natuurwaarden veiligstellen en ondernemers de gelegenheid bieden daarop in te spelen: met creatief en natuurbehoudend ondernemerschap.'

'Typisch Nederlands, die strakke inrichting'

's Ochtends vroeg, voordat de drukte losbarst, fiets ik graag rond het meer. Prachtig is het dan. En daarna lekker zwemmen of de kinderen leren zeilen. Het is heerlijk om aan het Veerse Meer te wonen.

Sinds het water zout is, is de stank van afgestorven wier verleden tijd. Het water is helderder en ik vermoed dat het ook schoner is. Zonder al die wieren is het zwemmen veel prettiger geworden, hoewel we nu meer last van oesters hebben.

De inrichting van het meer mag wel wat natuurlijker. Het is nu allemaal erg strak afgebakend, typisch Nederlands. Het liefst zou ik alle bomen en strekdammen weghalen en de overgangen van water naar land natuurlijker maken. Dan worden de schorren en slikken van vroeger weer herkenbaar.

Het nieuwe bestuur moet zich snel uitspreken over nieuwe woningen op en aan het water. Ik hoop dat daar een negatief advies uitrolt: het meer is veel te druk om er ook nog op te gaan wonen.'

De heer M. Dijkhuizen

Eigenaar rondvaartbedrijf uit Vlissingen,
35 jaar

'Veerse Meer beter promoten'

39

'Voor de economie van Walcheren en Beveland is het Veerse Meer heel belangrijk. Er is ruimte en er zijn goede voorzieningen voor verschillende recreatievormen. Jammer dat Zeeland de kansen voor promotie van het Veerse Meer niet optimaal benut, daar zou de nieuwe stuurgroep een rol in kunnen vervullen.

Recreatie en natuur zijn goed met elkaar in evenwicht in het Veerse Meer. De nieuwe stuurgroep kan op beide terreinen nog meer winst boeken, met voorzieningen voor wandelaars en fietsers en verdere natuur-

ontwikkeling. Wat mij betreft hoeft de stuurgroep zich niet in te zetten voor woningen op of aan het water. Die passen beter langs de Westerschelde.

Voor mijn eigen bedrijf heb ik nog een dringende wens. Mede op initiatief van onze rederij heeft de veersteiger Campveerse Toren enkele jaren geleden een opknapbeurt gekregen. Nu wacht ik met smart op de renovatie van de veersteiger Kamperland. Die verkeert in heel slechte staat en is niet representatief voor het Veerse Meer.'

Christa Verwaart

Natuurlijkhebster en zeilster
uit Middelburg, 48 jaar

'Liek-op-stukbeleid voor snelheidsduivels'

41

'Het mooiste plekje van het Veerse Meer is de Omloop, een verborgen paradijsje waar ik vaak met de zeilboot ga liggen. Het Veerse Meer is de laatste jaren nog mooier en schoner geworden. Het water ruikt lekker ziltig, op de steigerpalen groeien prachtige schelpdieren en ik zie minder zwerfvuil.

Storend vind ik motorboten die te hard varen: dat is gevaarlijk en ze maken herrie. Wat mij betreft mag daar liek-op-stukbeleid voor komen: goed controleren en overtreders meteen op een boete trakteren. Voor de veiligheid zou het ook goed zijn om recreatie- en beroepsvaart te scheiden.

Overnachten bij de eilanden wordt nog leuker door per boot één tent toe te staan, net als in Friesland. Ook moeten de barbecue- en vuurplaatsen weer terugkomen op de eilanden, want nu maken bezoekers een vuurtje op de steiger en dat geeft wel eens schade. De 24-uursregeling voor de steigers vind ik heel goed, maar die wordt alleen met goede controle een succes.

Als ik minister van het Veerse Meer zou zijn? Dan zou ik ieder jaar een fantastisch openluchttheater op het water organiseren, een sluis in de Veerse Gatdam bouwen, nieuwe steigers bij Vrouwenpolder maken met een camping erbij en... de ijsboot subsidiëren!'

Carolien Jongepier-de Witte

Zeilster uit Veere, 37 jaar

'Speeltoestel Geersdijk is een succes'

43

'Het Veerse Meer is een leuk zeilgebied, zeker met kleine kinderen. Je kunt korte en lange stukken varen. De eilandjes zijn bij ons favoriet, vooral de zandbakken op de Schutteplaat en Mosselplaat zijn populair bij de kinderen. Ook varen we graag naar de Bastiaan de Langeplaat. Het baaitje bij die plaat is heel praktisch als de kinderen willen zeilen in het optimistje. Sommige steigers bij de eilanden zijn trouwens wel aan vervanging toe. Maar de nieuwe steiger bij Vrouwenpolder is een aanwinst!

We zwemmen allemaal graag in ons gezin. Gelukkig is het sla-achtige wier verdwenen, want dat was heel vervelend bij het zwemmen. Nu zie je soms de schelpjes op de bodem liggen, zelfs als het drie meter diep is. We maken graag gebruik van het nieuwe strandje bij Kortgene. En het speeltoestel op het strandje van Geersdijk is een succes bij onze kinderen.'

Jan Huijsman

Natuurlijkhebbber en dagrecreant
uit Heinkenszand, 62 jaar

'Waterwoningen horen hier niet thuis'

45

'Na mijn werk zoek ik vaak ontspanning bij het Veerse Meer. Ik ga er fietsen, wandelen, skeeleren en soms kanoën. De combinatie van natuurbeleving en lichamelijke inspanning geeft rust. Vooral het fietspad tussen de Meerkoet en Oranjeplaat is me heel dierbaar.

De afgelopen jaren zijn de recreatiemogelijkheden over het algemeen verbeterd, vooral door de nieuwe strandjes en het schonere water. De fietspaden mogen meer aandacht krijgen, want er is veel achterstallig onderhoud. Gaten worden soms met steenslag opgevuld en dat is voor het skeeleren heel vervelend. Ik hoop dat de nieuwe stuurgroep

gaat werken aan nieuwe skeelerpaden, met mooi glad asfalt.

Aan drijvende woningen hoeft de stuurgroep geen tijd te besteden, die horen in het Veerse Meer niet thuis.'

Inez Flaming

Duikinstructrice en natuurliefhebster uit
Colijnsplaat, 41 jaar

'Duikplekken worden leuker met hard substraat'

47

'Voor wie begint met duiken, is het Veerse Meer heel geschikt. Het is rustig water met nauwelijks stroming, zodat je de basistechnieken goed kunt leren. Sinds het doorlaatmiddel in werking is, is er voor ons duikers veel meer te zien. Het zicht is beter en er zijn nieuwe soorten in het meer gekomen: sponzen, zakpijpen, mosselen en verschillende soorten krabben, kreeften en platvissen.

Ik zou wel meer duikplekken willen en meer variatie. De bestaande plekken zijn nogal saai. Het kan leuker worden door hier en daar wat stenen en hard substraat in het water te gooien. Daar komen weer andere planten

en dieren op af, waardoor het onderwaterleven afwisselender wordt.

Natuurontwikkeling mag de komende jaren meer aandacht krijgen, ook om de natuur in evenwicht te brengen met de recreatie. Aquacultuur kan interessant zijn, misschien biedt een hoger winterpeil mogelijkheden voor buitendijkse teelt. En ik vind het ook een goed idee om drijvende woningen op het meer te bouwen.'

'Waterdunen op Noord-Beveland'

'De voormalige zeearm staat opnieuw in verbinding met de zee; eb en vloed zijn weer zichtbaar. Dat vind ik zeer waardevol. Alleen al daarom is de Katse Heule de moeite waard.

Ik kom graag van de natuur van het Veerse Meer genieten. Kwistenburg is één van mijn lievelingsplaatsen omdat daar het bijzondere zeegerst groeit. Ook het eiland waar lepelaars en aalscholvers broeden vind ik bijzonder. Ik maak me zorgen over de sterke toename van verblijfsrecreatie, die niet gelijk opgaat met natuurontwikkeling. Vooral op de overgang van land naar water is meer natuur nodig om een goede balans te houden. Op Noord-

Beveland zou een project zoals Waterdunen heel geschikt zijn om zowel natuur als recreatie meer ruimte te geven.

Het Veerse Meer kan voor duikers heel aantrekkelijk worden. Door het heldere water en de afwezigheid van stroming is het ideaal duikwater. De stuurgroep kan duiksport stimuleren door nieuwe duiklocaties aan te leggen. In de Grevelingen vind je daar mooie voorbeelden van.'

Kees den Hollander

Schipper, zeiler en natuurliefhebber
uit Veere, 47 jaar

'Scheepswerf is gemiste kans'

51

'Ik ben Zeeuw van geboorte, maar het Veerse Meer ben ik pas gaan waarderen sinds ik in 1994 in Veere ben komen wonen. Nu ben ik regelmatig op en aan het Veerse Meer te vinden en ieder keer weer word ik verrast door de schoonheid, de rust en de ruimte. Vooral buiten het watersportseizoen komt de natuur goed tot zijn recht, maar het is ook heerlijk om in de zomer te zeilen.

Afgelopen najaar had ik een bijzondere ervaring. Toen we na een oefening met de reddingsboot terugkwamen in het boothuis aan de Oostwating, bleek er een levende geep in onze boot te zwemmen. Een beter bewijs voor de kwaliteit en de schoonheid

van het Veerse Meer is haast niet denkbaar. Het water ruikt tegenwoordig het hele jaar door lekker fris en het is glashelder. Een wereld van verschil met vroeger!

Ik vind het jammer dat de gerestaureerde scheepswerf in Arnemuiden is gekomen en niet in Veere. Dat is een gemiste kans, want de werf had in Veere een passende aanvulling op de cultuurhistorie van het Veerse Meer kunnen vormen.'

Wim Kaashoek

Sluismeester, natuurliefhebber en
recreant uit Lewedorp, 51 jaar

'Veilig vaarwater, dankzij de KLPD'

53

'Als sluismeester en omwonende heb ik op allerlei manieren met het Veerse Meer te maken. Tijdens mijn werk begeleid ik de beroeps- en recreatievaart en in mijn vrije tijd geniet ik van de natuur en zwem ik graag. Het Veerse Meer is niet alleen recreatiegebied maar ook stiltegebied. Vooral in de winter is de natuur schitterend, bijna ongerept.

Aan alles is te zien dat de waterkwaliteit de afgelopen jaren is verbeterd. Het water is helderder, er is meer stroming en er leven meer planten en dieren. Het zoutgehalte is optimaal, dat houd ik in de gaten via de website van Rijkswaterstaat. En tot mijn vreugde lag er deze winter bij Lewedorp toch nog ijs.

Het kan hier behoorlijk druk zijn met boten, maar toch is het Veerse Meer veilig vaarwater. Dankzij de controles van de KLPD, dat mag wel eens genoemd worden. Als ik het voor het zeggen had, zou ik meer aanlegsteigers voor recreanten aanleggen en de overnachtingsmogelijkheden voor de beroepsvaart uitbreiden. Ik zou bovendien regelen dat de sluis 's zomers weer op locatie bediend wordt.'

Piet de Keuning

Boswachter en recreant uit Veere, 58 jaar

'Kwaliteit prijst zichzelf aan'

55

'Het mooie van het Veerse Meer is dat een brede groep recreanten aan zijn trekken komt. Ook voor de rustzoeker en natuurliefhebber is plaats. We moeten er wel op letten dat recreatie en natuur in evenwicht blijven. Vooral in de winter moet de natuur voldoende rust krijgen en ik zie de recreatie in dat jaargetijde toenemen.

Ik sta terughoudend tegenover nieuwe woningen langs de oevers of op het water. Nieuwe bebouwing zou ik willen beperken tot de gebieden die daar al voor gepland zijn, en dan alleen als er voldoende compensatie voor natuur en landschap tegenover staat.

Een promotiecampagne voor het Veerse Meer? Dat is helemaal niet nodig. Kwaliteit prijst zichzelf wel aan.'

Guido den Dikken

Zeiler en zwemmer uit Veere, 19 jaar

‘Wachten op de bruinvis’

57

Ik ben opgegroeid in Veere en nog steeds kun je me elke zomer op het meer vinden. Samen met mijn vader doe ik mee aan zeilwedstrijden. Sinds vorig jaar geef ik zelf ook zeilles, als stage voor mijn school. Helemaal geen vervelende combinatie! Het leuke is dat ik daarmee op een andere manier in aanraking met het Veerse Meer kom. Ik probeer creatief gebruik te maken van de faciliteiten op het meer, zodat de deelnemers goed leren zeilen en plezier hebben.

De toonaangevende verandering is natuurlijk de komst van het zoute water. Hoe dicht je bij de sluis komt, hoe beter dat te merken is. In het heldere water kun je de kreeften en zeesterren goed zien, en ook de kwallen want die horen er nu eenmaal bij. En nu maar wachten op de bruinvisjes en de zeehondjes!

Rijkswaterstaat
Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Colofon

April 2009 59

In opdracht van

Provincie Zeeland, met bijdragen van
Rijkswaterstaat Zeeland en
Waterschap Zeeuwse Eilanden

Informatie

www.zeeland.nl/rondonhetveersemeer

Projectleiding, onderzoek en coördinatie

Houtekamer & Van Kleef, Veere

Tekst

Tekstbureau Met Andere Woorden, Arnhem

Vormgeving

men@work, Middelburg

Druk

Drukkerij Herselman, Kapelle

Foto's

Lou Blok

Eugène Daemen

Fotoclub Rijkswaterstaat Zeeland:

Jan Hendrikse

Loes de Jong

Petra Rouwendal

Willy Oorthuijsen

Kees den Hollander

Houtekamer & Van Kleef

Provincie Zeeland

